

ՄՇԿԿ

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՇՐՈՒՆԻ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի: Կէս տարեկանը 6 ռուբլի: Առանձին համարները 5 կոպէկով:

Քիֆիսում գրվում են խմբագրատան մէջ:

Մեր հասցէն. Тифлиси, Редакция „Мшакъ“.
Կամ Tiflis, Rédaction „Mschak“.
Տ է Լ Է Ք օ Ն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (բացի կիրակի և առ զբոսից):

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով:

Յայտարարութիւնները համար վճարում են իւրաքանչիւր տողատեղին 10 կոպէկով.
Տ է Լ Է Ք օ Ն № 253.

ԲՈՒՆՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Նոստրի պակասութիւն.—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Մամուլ: Կեանքից և գրականութիւնից: Չարիքի արմատը: Դրամատիկական ընկերութեան արտակարգ ընդհանուր ժողովը.—ՆԵՐՔԻՆ լուրեր.—ԱՐՏԱԿՐԸ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Պատերազմի շուրջը. Արտաքին լուրեր.—ՀԵՌՈՒՄՈՒՄ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ: ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Քաթախուս:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գանձատներ, անվերջ գանձատներ ենը լուռ մենք մեր թղթակիցներից գաւառական մասերը կեանքի մեծելութեան կամ շատ դանդաղ գործունէութեան մասին: Շատ ծրարները և սկզբած գործեր մասնավել են անվերջութեան և մոռացութեան: Գաւառական գործողները, մէկը միւսին մեղադրելով, գանցառութեան են սուղ իրանց վրա վերցրած պարտաւորութիւնները:

Երկիրը և ժողովուրդը իրանց անյետաձգելի պահանջներով հրամայաբար թելադրում են եռանդուն և անձուռէր գործունէութիւն, մինչդեռ այն անձինք, որոնց վրա ծանրանում է այդ գործունէութեան պարտքը, ոչ միայն խուսափում են աշխատանքից և ամեն տեսակ նեղութիւններից, ոչ միայն չեն աշակցում միմեանց, այլ յաճախ խանգարում են և ուրիշ գործողներին մի որ և է բան առաջացնելու:

Մի քանի տեղերում ծրագրված էին արդիւնաբերական ընկերութիւններ. մարդիկ ժողովվել էին, խորհրդակցել և նոյն իսկ կանոնադրութիւն մշակել, իսկ այժմ թողել են բոլոր և մոռացութեան տուել այն, որին նրանք անցելու արարելու արարել են նորոգ օգտակար նշանակութիւն իրանց տեղի համար:

Մի այնպիսի հասարակ, բայց հետաքրքրահան և գրաւիչ գործ, ինչպէս է ըն-

թերացնութեան զարգացնելը և զբքելը տարածելը գաւառական շրջաններում, որ այժմ այնքան մեծ դիրք է ստացել Ռուսաստանի ներքին նահանգներում, մեզանում դեռ չը ծարկած և չը ճիւղաւորված, արդէն յոգնեցրել է այն գործողներին, որոնք փորձել են նրանով զբաղվելու: Մեր հրատարակչական և գրավաճառական գործը մինչև այժմ չէ կարողացել այնպիսի մի վիճակ ստանալ, որ խրատուէրը հեղինակներին զբաղվելու գրական գործունէութեամբ, իսկ գրավաճառներին՝ զարգացնելու իրանց ձեռնարկութիւնը և ճիւղեր բանալու գաւառական շրջաններում:

Կեանքի պահանջները շատ մեծ են և բազմազան: Մենք չենք կարող մեզ հեռացնել գործունէութեան ասպարէզից, զանազան առարկութիւններ առաջ բերելով: Օրերը, ամիսները և տարիները անցնում են անուց նոր ստեղծագործական աշխատանքի, իսկ նրանց հետ միասին մենք աւելի ու աւելի յետ մղվում այն ազգերից, որոնք գիտեն տոկոսն և յամառ աշխատանքով գործել, առանց կորցնելու իրանց եռանդը և բարոյական աշխոյժը:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Մ Ա Մ Ո Ւ Ն

Ելի նոստրի վրացական ազգամուտիւնից: «Ելիբրիս» լրագիրը, իմանալով որ Ամերիկայում կայ մի քանիայ, Չատիկով ազգաստեղծութիւն է, որ դա վրացի պիտի լինի: Ուստի կոչ է արել իր ընթերցողներին, որ յայտանն չը կծա արեւոյ լրացնելի մէջ Չատիկովի ազգամուտիւն: Եւ բանից դուրս է եկել, որ կայ թէ և մի փոքրիկ տարբերութեամբ, մի տառի տարբերութեամբ: Չը կայ Չատիկովի, բայց մի ժամանակ թելադրուած անուցվում էին նամակներ Չատիկա-

չվիլի անունով: Եւ այժմ լրագիրը դիմում է թելալին և խնդրում է մանրամասն կերպով հարգելի արեւոյ այդ Չատիկովի ընտանիքից արտասանման գնացող չէ եղել: Չենք կանխածում, որ այդ վերին աստիճանի կարևոր հարցն էլ կը բացատրվի ազգայնամուլ լրագրի համար: Բայց «НОВОЕ ОБОЗР.» լրագիրը անա ինչ է ասում:

Մենք պէտք է փոքր ինչ հիտախում պատճառներ յարկել խմբագրութեան: Չատիկով (Չատիկանց) ազգամուտ կորոյ թիչ հայեր չը կան, չը խօսելով արդէն այն բանի մասին, որ ներկայ դեպքում բանը փրարեթում է քանակա զարկով (եւ ոչ թէ Չատիկով), մի մարդու, որ ունի մարդու առաւելան ազգամուտ:

Ազգամուտներով ազգութիւն որոշելը միայն «Ելիբրիս» վարիչների գիւտը չէ: Իսկ մի ամբողջ գիտական սխառն է, որ վրացի մեծ աշուղութեամբ գործադրում է վրացական ազգայնամուտութեան մի ուրիշ խթողը, պրոֆէսոր Մախանով: Մենք կարծում ենք, որ հարցը, չը նայած «НОВ. ОБОЗР.»-ի կրթութեամբ խմբագրութեան, վերջնականապէս վճարված է «Ելիբրիս» համար. օ և և տառերի վերաբերմամբ դեռ կարող է մի բիչ դժուարութիւն ծագել, բայց ինչ վերաբերում է այն բանին, որ հայերն էլ են Չատիկանց զրկում, այդ արդէն միայն այն կարող է ապացուցանել, որ այդպիսի ազգամուտներ ունեցողները հայեր չեն, այլ վրացիներ: Չուրիսովի բարարանի մէջ կայ «Չատիկի», որ նշանակում է նոյնը, ինչ մեր գործածած Չատիկը: Եւ վրացական ազգայնամուտութեան համար ուրիշ բան չէ կարող լինել, բայց միայն այն, որ իւրաքանչիւր Չատիկով, աշխարհի որ կողմում էլ լինի, վրացի է:

Եւ ինչո՞ւ զարմանալ «Ելիբրիս» վրա, երբ նրա համար բարձր հեղինակութիւն կազմող «գիտական» Մախանովն էլ նոյն տեսակ մի հարց դրել է «Русскія Вѣд.» լրագրի մէջ: Մինչև այսօր «գիտական» պրոֆէսորը, զոնէ ինքն իր համար, ապացուցել է, որ վրացաստեղծ անպարզ լուր հայեր «վրացի—գրիգորեաններ» են: Այժմ նա նոյնպիսի Չատիկա-

թեամբ ասում է, որ Չարթալի շրջանում ապրող կաթիլները լեզուաբան վրացիներ են: Այս նոր գիտի ամբողջ փառքը պ. Մախանով վաստակել է դարձնալ հայերի շորհուր: Հեռագիրների մէջ պ. Մախանով կարգացել է, որ «Չարթալի շրջանի մասնագիտական—հայերը շատ համակրանքով վերաբերվեցին վրացաւորված գիտությունն օգնելու գործին»: Պ. Մախանովին յայտնի չէ, որ կան և մասնագիտական հայեր. և անա այս անպարտութիւնը հարկադրել է նրան տեղեկութիւններ հաւաքել վերականգնութեանց. նա իմացել է, որ մասնագիտական հայեր անուանվածները կաթիլներ են, իսկ կաթիլներն էլ լեզուաբան վրացիներ են: Տեսնեք այսուհետև կովկասում և կովկասից դուրս պ. Մախանով ուրիշ ինչ վրացիներ պիտի գտնէ...

ԿԵԱՆՔԻՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ

Բարեգործութիւնը մարդկային պարտականութիւններից մէկն է: Ս. Սմայլա:

Մօտեցել է Չատիկը: Սկսվել է ընթացիկ կեանքի մի առանձին կենդանութիւն, նախապատրաստութիւնների մի մեծ հոսանք: Ամեն կողմ եռանդ, տոկոսներ: Ամենքն էլ սըրտատարով սպասում են քրիստոնէութեան փառահիղ տօնին: Կարծես ամենքն էլ երջանիկ են, ամենքն էլ ուրախ, ինքնաբաւական:

Բայց դա կեանքի մակերևոյթն է, նրա արտաքին—խաբուսիկ բոլը:

Թողք այդ մակերևոյթը, թափանցէր աւելի խորը և դուք այնտեղ կը տեսնէք, թէ ինչ պիտի անձայ ու անանման թրուտութիւն է թափված, թէ սրբան դառն արցունքներ են թափվում կեանքի սև ու մութ խորքերում:

Վերցրէք խաբուսիկ բոլը և ձեռք առաջ կը բացվի դառն իրականութեան ողբալի պատկերը:

Անա հարստահարված, ծանր պարտքերի տակ ճնշված գիւղացի ընտանիքներ, որոնց

չուլթեան, բայց գիրք կորեց նրա առաջն, ասելով

—Ետ դառ, հրաման չի կայ մարդ թողնելու:

—Ի՞նչ ա պատահել, Ակուբ, կամացուկ հարցրեց ծերունին, — Ի՞նչից են խօսում:

—Շինի դարբերից:

—Բա հէնց էս աղիկ իրիկունը:

—Հա, բարձրից թունդ հրաման ա եկել, գրեմատը մորեխի համար մարդ ա ուզել,— պատասխանեց գզիբը:

Պորդաւոր ժողովի լուծիւնը առաջինը խանգարեց իշխան Մատուրը, որը յայտնի էր նաև «Բիւսարի» անունով. գիւղի ուսուցչից էր ստացել նա այդ մակերևոյթը, ինչպէս գիւղի իշխաններից ամենաազգայնիկը:

—Ի՞նչ էք սաղ արած իրար երեսի մտիկ տալիս,—ասաց նա,—տեսնում էք, որ սաղ գեղումը ոչ ոք մեր մասին մտածում չի, ոչ ոք մեզ մտիկ չի տալիս, մնալ չի դուռը էս աղիկ իրիկունը:

—Ոնց չի, գնահատող էլ ա լրում, Մատուր,— ասաց դատաւոր Արզմանը:

—Ո՞ւր ա է, ձեռք ա բո էդ վին դնող հարմարեցն. ինչու չի շանդղին գալիս էս աղիկ իրիկունը մեզ տանում իր տունը. մեզ գնահատող հիմի ա մեզ պէտք, հիմի: Բա ես գեղի իշխան ըլիմ ու Չատիկի աղիկ իրիկունը գնամ իմ տանը թաթախվեմ. էդ Աստուած վեր կունի: Ել ինչի՞ եմ կեանքս գեղի համար մարում:

—Իրեւառ ես ասում, Մատուր, էս թամամ խայտառակութիւն ա. էսհէնց Չատիկ առաջին անգամն եմ տեսնում,—ասաց իշխան Մարութը:

—Պէտք ա որ էս իրիկուն Գիբունց տանը մեծ ժամ, մեծ հացկերութիւն ըլիք, գեղը սաղ կանչվէր, վերջի շարքները ամեն օր դրանից էին խօսում,—ասաց հարկահան թորոսը,— էդ ինչ ա պատահել, տեսաւ, որ ձէն ու ծըպ-

Բ Ա Ն Ա Ս Ի Ր Ա Կ Ա Ն

Թ.Ա.Ս.Ի.Բ.Ա.Կ.Ա.Ն

Չատիկի ճրագաւայցի պատարագը մտնելով էր իր վախճանին: Գիւղական անշուք եկեղեցին լինէր էր ժողովրդով: Բոլորն էլ լուռ խորհրդաւոր դէմքերով, շատերն էլ արտասուածք աչքերով, նայում էին սեղանին, այնտեղ կատարող սրբազորութիւնը միջիջարում, ու գետն էր ամիսներ ընթացում ժամի երկու չը տեսած գիւղացի բնաւոր երկին: Մանր տղաներն ու աղջիկները մի-մի կարմիր ձու ձեռքերով պինդ բռնած ձեռքում էին ամբողջ խիտ շարքերը ու իրար ետեկից դուրս գնում այնտեղ գրուած ժամի պատի տակին թաթախվելու համար:

Չատիկի թաթախում օրվայ առաւօ տեսն ժամից յետոյ երկու սեռի բազմաթիւ մանուկներ կարմիր ձուներով ձեռքերին ըստ սովորականին խմբվում են եկեղեցու բազում. նրանք անգրագար ներս են մտնում եկեղեցի, դուրս են դալիս, պտուղում են եկեղեցու շորս կողմը, խորին ակնածութեամբ նայում են «տէքրին», որը եկեղեցու մուտքի մօտ ծալապատիկ նստած, բռնոթի բաշխով, նշխարը է պարտաստում ճրագաւայցի պատարագի համար: Հանում և վերջապէս բազմաթիւ Չատիկը, և վախտ, գոնասա, նիհար, պատից անչափ տանջված մանուկները կարմիր ձուներով ձեռքերին անամբեր սպասում են ճրագաւայցի պատարագին, որ երբ վարագոյրը բաշխ, սեղանը բանան ու «տէքր» դրոշմին գլխին գրած, նախընտ շորքերը հագած՝ դառնալ ժողովրդին «խաղաղութիւն ամենեցուն» ասելու, ըստ մանուկների «մատ-

նելով նշան անելու, որ հիմի ուսուխ ա, կարմիր ձու կերէք», ցոյց տան նրան կարմիր ձուները ու դուրս գան ժամի պատի տակին թաթախվելու: Ծրագրվողի պատարագի ամբողջ ընթացքում մանուկներն այդ պատճառով անդադար մտնում են եկեղեցի ու դուրս գալիս, մտնում են իրար ետեկից ամբողջ օրը խնամքով պահած կարմիր ձուները «տէքրին» ցոյց տալիս նրա ճրագաւայցին «ամենեցուն» ասելով ժամանակ ու դուրս գնում: Թաթախվելու ժամի պատի տակին: Անգրագար ձեռքում են նրանք ժամաւորների խիտ շարքերը: Երբ են նրանց ու երբեմնակի այդ պատճառով մեծերից հարուածներ ստանում:

Ծրագրվողի պատարագը իր անուն խորհրդաւորութեամբ ընդգրկել, յափշտակել ու ողբերի էր բոլոր անթողնելիս, մասաւանդ նրանց՝ որոնք ամբողջ օրը ձու պահելուց յետոյ պէտք է հարգողվին այդ երեկոյ Արթող բազմութեան առաջ տաննաճակի կանգնած էր գիւղի տանուտէր Արզմանը իր շքախմբով, որի անդամներն էին իշխաններ Մատուրը, Մարութը, Սիմոնը ու Գիբին, դատաւորներ Բաղալը, Ուկանը ու Արզմանը, տանուտէրի օգնական Ռեհանը, հարկահան թորոսը, գրագիր մանուկներ Առաքիլը ու գզիբը Ակուբը: Գիւղի «մեծաւորներն» էլ պէտք է հարգողվէին: Նրանք սովորաբար հարգողվում են ճրագաւայցի երեկոյին. դա հիշաւուրց գիւղական կարգ է, բաւական չէ որ նրանք եօթ շաբաթ պատ են պանում ուրիշների պէս. հարգողվելուց առաջ նրանք պարտաւոր են մի ամբողջ օր ոչ միայն ձու կենալ, այլ և ոչ ոքի ուշուց չը տալ, չը հայնդել: Իսկ հեշտութեամբ տանի ապաշխարանք չէ. գիւղի մեծերը ուրախութեամբ եօթ շաբաթվայ տեղ տան և եօթը շաբաթ պատ կը պահեն, միայն թէ անպատիժ ու անարգել ուշուց տալու իրաւունքից մի

բույժով անդամ չը գրկվին:

Տանուտէր Արզմանը ու նրա շքախմբի անդամները, բացի գզիբը Ակուբից, պատարագի վերջում հարգողվեցին ու դուրս գնացին եկեղեցուց: Գզիբը այդ օրը չէր կարողացել իրան դապել. գիւղի փորոցները տօնի պատճառով քրքրեալու համար շատ ուշուց էր տուել կանանց: Այդ պատճառով տանուտէրը նրա հարգողվելը, տէքրերի թոյնութեամբ, յեւ տաճից հետեւալ օրվայ առաւօտեան ժամին, խախտ պատուիրելով «մի հանգաւ կրակ ընկած ընեքը հաւաք ու թամուղ պահել մինչև ժամի վերջը»: Իրեւում գիւղի մեծերը բիչ կանգնեցին, դէս ու դէս մտիկ տուին, դուրս եկող ժամաւորների զանազան ողջոյններին ըստ պատրաստի պատասխանեցին ու յետոյ բարբն էլ տանուտէրի հրաւելով գնացին գիւղական գիւղատանուցը: Ծարվեցին նրանք սեղանի շորս կողմում. տանուտէրը բռնեց կենտրոնական տեղը. գզիբը կանգնեց շէջքում. զբաղվող բռնեց իր սովորական տեղը սեղանի գլխին ու աչքերը յառեց տանուտէրին: Վերջինս մի քանի անգամ հազաց. նոյնն արին միւսները ու լուռ հարցախան խորհրդաւոր հարկացները ուղղեցին միմեանց. բոլորին էլ մի ինչ ուր բան ստալիկ զբաղեցնում էր. նրանք անանդիտ էին երեւում. նկատվում էին նոյն իսկ յուզման նշաններ: Դիւանատան մօտով անցնող գիւղացիները զարմացմամբ նայում էին մեծերի անանկալ ժողովին ու իրար ակնաջի կամացուկ փոխում: Նրանք ենթադրում էին անուշտ մի շատ լուրջ գործ, գիւղի գլխին եկող մի նոր պատուհաս, մի նոր ցառ ու չոռ, մի աղէտ, որի առաջն անեղու համար գիւղի մեծերը խորհրդակցելու էին ժողովվել այդ «աղիկ» երեկոյ: Անցորդներից մի ծերունի փորձեց մտնել դիւանատանը իմանալու համար ենթադրվող պատուհասի մանրամասնութիւնները ու միանալու խորհրդակց-

«Վարկադրոն «Կորեյցի» օֆիցիներով և նախատեսվածով Ռուսական ծովագնացները դիմառվելիցն նաև անպատում Մեկլենբուրգ-Շվեբինսկան Մեծ Գրանուհու և ռուսական կորստից փոխ-հրապարակ կողմից: Գիմատուրումը շատ արագին և յուզիչ էր: Ռուսաց ծովագնացները ճանապարհ են ընկնում Սեվաստոպոլ:

Բեմվր: «Ելյի Մեյլ»-ի տեղեկությունները համեմատ, եպագնացները տեղափոխելիցն պատերազմական յնասեղից դեպի հիւսիս Պենսիլանիայի իրան Պենսիլանու մեջ միայն զորքի անհոն քանակությունը: Եպագնացները ավելի շուտ ծինամպում դադարած է:

ՏՈԿԻՕ: Ինչպես հաղորդում են, բոլոր նշաններից երևում է, որ կորսական կուրը տեղի կունենայ Անդունի շրջակայքներում, եթե կապոնացիները չեն սկսի թևային մեծ շարժում: Ռուսները ետանդով կառուցանում են ամբողջությունը Անդունի շրջակայքներում: Ռուսաց զորքերի թիւը այդ կետում հաշվում են 30,000 մարդ:

Բեմվր: Հարաւ-արևմտեան աֆրիկական պայտան գործերը ուժեղացնելու համար Համբուրգ է ուղևորվում 350 զինուորներից և 26 օֆիցերներից բաղկացած մի զորաբաժին: ՊեՏերբուրգի Գեներալ-ադյուտանտ Կուրպատկինի հետագիւր Նորին Մեծութեան անունով, 1904 թ. մարտի 24-ին: «Գեներալ-ադյուտանտ Կարապետյանի ղեկավարմամբ է, մարտի 23-ին, թէ Նալուի վրա ամեն բան հանգիստ է: Տիբեթյանի դէմ, Մատուցեո կղզու վրա, որտեղները հրացանաձուլութիւն ունեցան կապոնացիները առաջադան կայանների հետ, Ի-ժուրի մոտ: Մենք կորուստ կունենք, կապոնացիները ունեցան 5 սպանվածներ, վիրավորներ թիւը անյայտ է: Պահեստները առաջ Բոսնիայո աւանում կողոպտված են և այրված: Իժանպատակ գտնվում է մի փոքրիկ զորախումբ, մոտ 300 հոգի կապոնական հետևակ զորք»:

ԻրկոնՏՍԿ: Բարձրագոյն հրամանով թոյլատրված լիազորութիւնները զորութեամբ, ընդհանուր-նահանգապետը հրատարակել է պարտադիր կարգադրութիւն. արգելված են քուսմարտիները, զէնք կրելը, զինուորական մթերքի ընդունելութիւնը և գնումը և համաձայնութիւնը կենսական մթերքների գնիցը աւելացնելու նպատակով: Սահմանված են բը-նակիչների համար մի քանի պարտաւորութիւններ ոտորկանական, սահմարական և հրդեհային մասերի վերաբերմամբ:

ՄՈԿԵԿԷ: Մարտի 20-ին, սահմանային պահակախմբի խուզարկումները, թիւով 13 հոգի, ընդհարումն ունեցան խուճխուճների հետ հարաւային գծի վրա. մեր կողմից վիրաւորված են 3 զինուոր և 3 ձի, իսկ մի ձի սպանված է: Խուճխուճներից սպանված են 10 և վիրաւորված՝ 20 հոգի: Աւազակախմբի հարձակման համար ուղարկված է մի վաշտ:

ՍԱՆԱԼԻՆ: (Յատուկ): Մախախում հանգստութիւն է:

ՍՕՅԻՍ: (Յատուկ): Մարտի 22-ին երկրաշարժ զգացվեց Բիլիւում, Մոսսատրում, Իուր-Իոցում և Բորոշէլում: Մոսսատրում նշանաւոր փառներ են ստացվել, մի քանի տեղերում պատերը քանդվել են: Իուրնիցում և Բորոշէլում աւերված են մի քանի տներ: Բորոշէլում երևան է եկել տաք աղբիւր: Չոճեր չեն եղել: Փիլիպպոպոլում, ուր իշխանը գը-նացել է անցկացնելու կաթոլիկական զատի-ւրը, կայացաւ Կ. Պօլից եկեղ Նաչէլիչի տե-ւակցութիւնը մինիստր-նախագահ Պետրովի հետ: Ասում են, որ Նաչէլիչը եկել է ստանա-լու վերջին հրահանգները թիւրքիայի օհեա Կարապետյանին ստորագրելու մասին: Ընդ-դիմադիր շրջաններում հաստատում են, որ Նաչէլիչի առաքելութիւնը չաշողվեց:

Ս. ՊԵՏԵՐՆՈՒԳԻ ԲՕՐՄԱՆ

23 մարտի

Բորայի դիվիզիոն	6—7 1/2 0 ր
Պետական 40% ընտան	93 1/4 — »
I Աղալը. տուներ	379 — »
II » » » » »	308 1/4 — »
III » » » » »	277 — »
Քիֆիւի քաղաք. Կրեդիտ. Ընկ.	— — »
Բ. Կոլոլի	— — »
Քիֆիւի հող. քանկի 50%	— — »
» » 41 1/2 0	— — »
Բ. Կոլոլի նաւթ. Ընկ.	436 — »
Կապիտական Ընկ.	4900 — »
Մ. Կոլոլի և Ընկ.	189 — »

Խնարակը ԱՆՔՄԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՔԱՐ Հրատարակչներ ՔԱԳՈՒՆԻ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ ԻՍՏԱՆԻ ՄԷԼԻՔ-ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լոյս տեսաւ
ՊՐՕՑ. Ռ. Ա. ԲՕՒԼԵՍԻ
ՀՐԱՇԱԼԻ ԴԱՐ
Տանկինները դարձրական և բացասական կողմերը, թարգմ. և հեղինակի (դարկինականութեան առաջին հիմնադիրներից մէկի) կենսագրութիւնը գրեց Ս. Լիւսիցեան
Գինն է (260 մեծագ. էրև.)—80 կ.
Վաճառվում է Քիֆիւի բոլոր գրախանութիւններում և թարգմանչի մոտ Քիֆիւի, (Բեհրութեան փողոց, 29):
Նոյն թարգմանչի Բեհ-Հաւ. «Բնութեան և ուրիշ տարի առաջ», գինն է 25 կոպ.
1—3

Բժշկ. Բ. Նարասարեան
Քիֆիւի փոխադրվեց ԲՕՍՕՎ
Հիւանդներին ընդունում է 11 1/2—1 1/2 ժ. առ. և 7—8 ժ. երեկոյան:
Բ. Сидова, 136, д. Бакалова.
(ռ. կ. Ե. Կ.) 4—100

Բ ժ Շ Կ Ա Պ Ե Տ
Տ. ԳԵՈՐԳ-ԲԵԳԵԱՆ
ԱՉՔԻ ՀԻՒՆԵՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Ընդունելութիւն ամեն օր.
Առաւօտեան ժամի 9-ից մինչև 12
Երեկոյան » 5-ից մինչև 7
Վիլխայնովսկայա փ. № 16, տուն Եղիազարեանի: 40—100

Բ ժ Շ Կ Ա Պ Ե Տ
Գր. Տեր-Գրիգորեանց
ընդունում է հիւանդներին—սերբին (մասնաւորապէս կրծքի) և երեխայոց հիւանդութիւններին. 154. Միքայելեան պրոպէկտ, տէլեֆոն 825.
(ռ. Ե. Կ. Կ.) 13—105

Բ ժ Ի Շ Կ
Ա. Մ Խ Ի Թ Ա Ր Ե Ա Ն
Ընդունում է մասնաւորապէս սիֆիլիս, մորթու և վնասական ախտ ունեցող հիւանդներին, ամեն օր առաւօտեան 12—2, երեկոյան 5—6. Վեժ վանքի փողոց, տուն Կուզմովի, Բախչիքի զեղարանի կից:

ԵՍ, ԱՆՆԱ ՉԻԼԵԱԳ

անցնի իմ արտասովոր երկար մազեր (185 սանտիմետր երկար), որոնք ինչպէս են Լ. Բելի մազերը—չնայելի իմ ճակատ պատգալի 14 սանտիմետր ծովան: Ես պատգալի ճանաչված է իբր լաւ միջոց մազերի թափելու դէմ, որ և մի և նոյն ժամանակ նպաստում է մազեր ունենալու և նրա արժանիքը ամբողջապէս չնորհի այս պատգալի արժանաւոր մարդը ստանում է երկարութիւն, նոյնպէս բնական փայլ գլխի մազերի և մարմնի վրա (մինչև անգամ պատգալի կարճ ժամանակէլ զորժամկտոց յետոյ), միւս ամսակ այս պատգալի պարտաւորում է մազերը վաղաժամ սորոսկելուց մինչև անգամ ծեղութեան հասնելու:

Մրտակի գինը 3, 5 և 8 ր ուրբի:
Հասանելի գումարը ստանալուց յետոյ ամեն օր պատուով ուղարկվում են աշխարհի ամեն կողմերը հէնց ֆարսիկայից, որ ուր ուղարկվում են պատուովները:

ANNA CSILLAG
WIEN 1. Graben 14.
Գլխուտը պահեստը Քիֆիւում, Բազում և Բաթումում ղեկավարման ղեկավարեան Եւտարական ընկերութեան գլխուտը պահեստներում:
20—26

Լոյս տեսաւ
ՊՐՕՑ. Ռ. Ա. ԲՕՒԼԵՍԻ
ՀՐԱՇԱԼԻ ԴԱՐ
Տանկինները դարձրական և բացասական կողմերը, թարգմ. և հեղինակի (դարկինականութեան առաջին հիմնադիրներից մէկի) կենսագրութիւնը գրեց Ս. Լիւսիցեան
Գինն է (260 մեծագ. էրև.)—80 կ.
Վաճառվում է Քիֆիւի բոլոր գրախանութիւններում և թարգմանչի մոտ Քիֆիւի, (Բեհրութեան փողոց, 29):
Նոյն թարգմանչի Բեհ-Հաւ. «Բնութեան և ուրիշ տարի առաջ», գինն է 25 կոպ.
1—3

Մի երիտասարդ, որ լաւ ծանօթ է ներքին, թէ հայերէնի և թէ անգլերէնի հետ, վարել է հոգևոր կառավարութեան քարտուղարի պաշտօնը, իր մասնապատասխան տեղ է որոնում, ձեռնառու պայմաններով. ցանկացողները կարող են դիմել «Մշակի» խմբագրատանը:
1—5

ՇԱԽՎՈՒՄ Է ԷԺԱՆ ԼԱԻ ՏԵՂ
Պիսկովսկի փողոցից բէջ վեր, ս. Կարապետսկի պոչեմովի վրա, դատարի տեղ, լաւ դիրքով, որտեղից բացվում է ընդարձակ տեսարան, փողոցում կոյուղի. 37—40 քառ. սաժէն: Դիմել, Հաւաքար, Լազարիվսկի փողոց, Սուրբազովի տուն, № 49. Յ. Ե.—ին: 1—10

«ԳՈՒՏՏԵՆԲԵՐԳ» գրախանութիւնը վաճառանքում են Տ. Սօլովիանի հետեւալ աշխատութիւնները:
Մեղած ծովում, վէպ երեք մասից բաղկաված, գինն է 1 ր.
Վոսոված սիրս, վէպ, գինն է 50 կ.
Հարագազ գծեր, առաջին պրակ, գ. 15 կ.
5—5

Շ Ղ Թ Ա Յ
Նախարարիւնաբերական ընկերութեան վարչութիւնը հրատարակում է ընկերութեան պ. պ. բաժնետէրերին տարեկան ընդհանուր ժողովի, որը տեղի է ունենալու երեքշաբթի օր, սոյն մարտի 30-ին, երեկոյան 8 ժամին քաղաքային տան դահլիճում:
Չարձաններին առարկաներն են. 1) Բնութիւն և հաստատութիւն երկրորդ տարվայ հայրի, բաղկացած երեւո մասից 1902 թ. մարտի 1-ից մինչև 1903 թ. յուլիսի 1-ը և 1903 թ. յուլիսի 1-ից մինչև 1904 թ. յունվարի 1-ը. 2) 1904 թուի նախահաշիւ ընտելութիւնը և հաստատութիւնը. 3) Վերաբնիչ յանձնաժողովի ղեկուցումը. 4) Կ. Ի. Մատիսեանի յայտարարութիւնը նրան վարձատրելու առթիւ և 5) Վերաբնիչ յանձնաժողովի 3 անդամների և նրանց երկու տեղապահների ընտրութիւնը:
Եթէ ժողովը չը կայանայ բաժնետէրերի սահմանաւ ընտելութիւնը չը գալու պատճառով, երկրորդ ժողովը, որը իր համարվի կայացած, անկախ բաժնետէրերի թիւից, նշանակվում է նոյն տեղ ապրիլի 4-ին, կիրակի օր: առաւօտեան 10 ժամին: (Կ. Կ. Կ.) 3—3

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԳԼԽԱՌ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ընկերութեան **ԳՐԱՄՄՕՅՈՆ** Ռուսաստանում
Քիֆիւ, Գոլովիսի փողոց, Երեւանի տուն № 7.
Հասցէն հեռագրով Քիֆիւ
ԳՐԱՄՄՕԿՕՄՊՈՆԵՒԱ
Հեռախոս № 69.
ՇԱՏ ՏԵՍԱԿ՝ ամենա-
կատարելագործված սա-
լոնական և կօնցերային
գրամաֆոններ:

Մեծ քանակութեամբ անշոճ կապտիկաների յայտնի և նշանաւոր երգիչների, ինչպէս են.—Ռուսաց, Կապոլ, քրական, պարսկական, սանկական, լեհական, Ֆրանսիական, անգլիական, իսպանական, գերմանական և ուրիշները:
ՊԱՍՏԻՆԿԱՆԵՐԸ ԸՆՏՐԵԼԻՄ ինքուրում ենք ուշադրութիւն դարձնէք մեր ֆարքի-կայի գրօմին «Գ Ր Ո Ղ Հ Ր Ե Շ Տ Ա Կ» առանց մեր գրօմի ընդունել ինչպէս կեղծված:
Պա հ Ե ս տ ու ռ մ կ ա յ արհեստանոց, որտեղ հարկաւոր եղած ժամանակ կարելի է նորգել փչացած ապարանները: Գրամաֆոնի ուղիղ բանելու համար տրվում է երաշխաւորական թերթ 3 տարի ժամանակով:
Ուղարկելը պարաններին արկը և այլ ծախսը գնողներին հաշիւն:
ՈՒՂԱՎԵՆԸՆԸ ապարանների երկարութեւ ընդ կայանները, երաշխաւոր Ռուսաստանի սահմաններում (ամառը ի հաշիւ առած շրային ճանապարհներին նաւահանդիստները) կատարվում է պահեստի հաշիւն:
Պատուով ուղարկված ապրանքները ծախսը, պահեստը ընդունում է իրան հաշիւն կէցը:
Ա. ծ. ծ. պլախատի կան երը միայն մեր բաց թողած գրօմով «Գրող-հրեշտակ» յետ է ընդունվում ներքոյ յիշեալ գիներով:
Փոքր սովորական } հատը — 50 կոպ.
» էկտորայ } հատը 1 ո. 00 կոպ.
Գիզանտ սովորական } հատը 1 ո. 30 կոպ.
» էկտորայ } հատը 1 ո. 30 կոպ.
Կիրակի օրերը խանութը փակ է. հասարակ օրերը բաց 8 1/2 առաւ. մինչև ժամի 9-ը երեկոյան:
Պահանջեցէ պահելազարդ պրիսլուրանները:
Գումարով գնողներին ուղարկվում է Օպէովի պրէյուրբանտները պահանջելու պէս: Պահանջեցէ լրակատար լիբրետոս գրամաֆոնի համար, գինը 1 ր. 50 կ. 23—50

Բ Ա Գ Ո Ւ
Հ. Չ. Ա. Թաղիեի թատրոնում
ՉԱՏԿԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՑ
Կը սկսվեն
հայ դերասանական քրամասնական ընկերութեան ներկայացումները:
ԽՄԲԻ ԿԱՉՄԸ. տ.տ. Անյիւ, Մայսուրեան, Մէլիքեան, Նօնիկեան, Սիրանոյշ, Փառանձեմ, օր. Գնարիկ, պ.պ. Արեշեան, Արեան, Ալիխանեան, Անգրանիկ, Արայեան, Աւետեան, Յարութիւնեան, Պիարոսեան, Սազանդարեան, Ռշտունի և ուրիշ:
ԲԵՊԵՐՏՈՒԱՐԸ. «Մծմայրեր», «Կարմիր համազգեստ», «Փողի հերոսը», «Գտակ», «Մարդաւանք և Մէր», «Չաղա», «Արծիկ», «Մորս սուզված զանգ», «Ապուշ» և ուրիշ:
Յուշարար պ. Տիրացեան
Պատկերները եւ սանրուածքը պ.պ. Սուրբազովի եւ Եղիանովի Հարութները, ռուսաֆորիսն եւ ընկերակոր պ. Սակոտարովի:
Առաջին ներկայացման համար կը յայտարարվի առանձին:
Տեղերի գնիցը սովորական են:
Կատակարիչ Գր. Ա. Ե. տ. Ե. ան
(Կ. Չ.)

Լոյս տեսաւ երրուեալ հաւատարմատար
Ս. Ա. ՄԵԼԻՔ-ԱԴԱՄԵԱՆԸՐ
«ПРАКТИЧЕСКОЕ РУКОВОДСТВО
для составления бумаг по делам Гражданского Судопроизводства в Закавказском Краѣ».
Գինն է 1 ր ու ր է ի ի:
Վաճառվում է Քիֆիւում. Կենտրոնական, Խիզկէլիէի և Գուստաւեւեր գրախանութանոցներում: Հեղինակին դիմողները (прис. новѣр. С. С. Меликъ-Адамову. Тифлисъ, Межевая ул., д. № 40), 10 օրինակից աւելի պահանջող ստանում են 10% զեղջ և ճանապարհածախսին վճարում: (Կ. Կ. Չ.) 4—10